

III. Kako bomo obeležili stoletnico vodovoda v Celju?

Danes si življenja brez tekoče pitne vode, ki nam je vedno pri roki, ne moremo predstavljati. Uporabljamo jo za pitje, kuhanje, umivanje, kopanje v kadi, prhanje, pranje perila, izplakovanje stranišč, pa za zalivanje vrtov, čiščenje prostorov in ulic ali pranje avtomobilov.

Kakšno pot je bilo potrebno prehoditi od časov, ko se je pitna voda zajemala v vodnjakih, studencih in rekah ter nosila v bivališča, odpadna voda pa zlivala skozi okna in vrata na ulico, pa do danes, si bo možno ogledati na razstavi v **Muzeju novejše zgodovine Celje na Prešernovi od 16. aprila dalje**.

Poudarek razstave

“100 let vodovoda v Celju”

bo na higienskih razmerah in spremembah v vsakdanjem načinu življenja, ki jih je prinesla napeljava vodovodnih cevi iz Vitanja do Celja. Razstava, ki bo odprta vse do 22. maja 2008, ne bo tradicionalen prikaz razstavljenih predmetov, ampak atraktivna in večmedijska predstavitev pomena vode in dostopa ljudi do vode. Tako si bo možno ogledati različno nekdanjo opremo kopalnic, stranišča na »štrbunk«, nočne posode, javna kopališča ob Savinji ter najsodobnejše vodovodne objekte.

Otvoritev razstave 100 let vodovoda v Celju

v sredo, 16. aprila 2008 ob 12.00 uri

Odpiralni čas

torek - petek 10. - 18. ure

sobota 9. - 12. ure

nedelja in prazniki 14. - 18. ure

Vstop brezplačen

IV. Ali ste vedeli:

- da je trajalo kar 19 let od prve odločitve o gradnji vodovoda ter do njegove realizacije?
- da je pri gradnji prvega celjskega vodovoda prišlo do političnih zapletov med nemškimi in slovenskimi Celjani?
- da se je strošek gradnje prvega vodovoda od načrtovane vrednosti povečal za 15 %?
- da so zaradi večjih stroškov pri gradnji vodovoda bili v mestu primorani dvigniti občinske doklade za 10 % za razliko od prej predvidenih 4 %?
- da je bila dolžina prvega vodovoda slabih 30 kilometrov, danes pa je dolžina celotnega vodovodnega omrežja okoli 700 kilometrov?
- da je bila kapaciteta zajete vode v prvem vodovodu 16 litrov na sekundo, danes pa je od 300 do 400 litrov na sekundo?
- da je danes na javno vodovodno omrežje v Mestni občini Celje priključenih več kot 98 % vseh občanov?

Podrobnejše informacije:
www.vo-ka-celje.si

VODOVOD - KANALIZACIJA, d.o.o.

171785

Vodovod – kanalizacija, d.o.o.
Lava 2a, 3000 Celje
Izdajatelj: Vodovod – kanalizacija, d.o.o. (VO-KA)
Besedilo: Marko Cviki (VO-KA), Helena Kojnik (PR)
Oblikovanje: Designstudio Dan
Tisk: Tiskarna Petrič
Naklada: 23.100 izvodov
Celje, april 2008

100 let vodovoda v Celju

VODOVOD - KANALIZACIJA, d.o.o.

Cenjene občanke, cenjeni občani!

Letos mineva natanko sto let od rojstva celjskega vodovoda. Večina občanov ima danes tekočo zdravo in čisto vodo v svojih domovih za nekaj tako samo-umevnega, da o njej in vodovodnem sistemu posebej ne razmišlja. Še manj razmišlja o kanalizacijskem sistemu, po katerem odteče odpadna voda iz njihovih kopalnic in gospodinjestev v naravo, potem ko se očisti v čistilni napravi.

Vendar še ne tako dolgo nazaj »modro zlato« v hišah in stanovanjih le ni bilo tako samo po sebi umevno. Ker ni bilo javnega vodovoda, so ljudje bili primorani zajemati vodo iz vodnjakov. Problema ni predstavljala samo nošnja vode v stanovanja, ampak so bili zaradi onesnažene vode v vodnjakih veliki problemi s higieno in boleznimi. Težave je dodatno povzročal tudi smrad zaradi neurejene kanalizacije. Tudi ko je novembra 1908 pritekla voda v domove nekaterih meščanov, težave večine prebivalcev niso bile odpravljene. V preteklem stoletnem obdobju je bilo potrebno vložiti še ogromno energije v razvoj vodovodnega sistema, da lahko danes na pipi povsem brezskrbno uživamo neoporečno pitno vodo.

I. Kratak kronološki pregled

● Pred izgradnjo vodovoda

- Po letu 1880 se mesto Celje začne intenzivneje širiti – v mestu začne primanjkovati vode.
- Leta 1889 celjski mestni svet prvič začne razpravljati o gradnji vodovoda in začne se iskanje primerne zajeze vode.
- Raziskave iz leta 1899 pokažejo, da je voda v vseh mestnih vodnjakih oporečna in zdravju škodljiva.
- Šele leta 1903 celjska mestna občina odkupi zemljišče dveh vitanjskih izvirov.
- Aprila leta 1908 se začne gradnja vodovoda in konča novembra istega leta.

● Prvi vodovod

Gradnja prvega vodovoda je bila zelo zahtevna. Po številnih dilemah je bilo odločeno, da se zajame vodo za mesto Celje v soteski med Socko in Vitanjem ob zgornjem toku reke Hudinje. Tako je leta 1903 takratna mestna občina Celje odkupila zemljišče na lokaciji vitanjskega izvira pri kmetu Pokliču. Trasa vodovoda je potekala od zajetja v Vitanju skozi Vojnik, Škofjo vas, Šmarjeto, Spodnjo Hudinjo in Gaberje vse do vodohrana na Miklavškem hribu. Zaradi velike višinske razlike med zajetjem in mestom Celje, ki znaša 119 metrov, je bilo na sami trasi cevovoda potrebno zgraditi razbremenilne objekte, da bi ublažili prevelike pritiske v ceveh. Cevovod je bil položen 1,5 metra globoko. Kljub vsej zahtevnosti gradnje je bil celoten vodovod zgrajen v manj kot enem letu, kar še za današnje razmere predstavlja velik dosežek.

● Širitev vodovoda

Nenehna rast prebivalstva v Celju ter interes primestnih naselij in industrije za priključitev na vodovod so kmalu pripeljali do tega, da je v mestu večkrat primanjkovalo pitne vode. Poleg tega, da so mestne oblasti nenehno iskale nova možna zajetja, so za ublažitev razmer sprejele nov vodni red leta 1923 in celo poskušale omejiti porabo z občutnim povišanjem vodarin. Kljub vsem naporom pri iskanju novih vodnih virov pa jim je šele v času druge svetovne vojne (ob raziskavah tal na območju Medloga) uspelo najti izdatne zaloge vode. Tako so zgradili vodnjak in ga s cevovodom povezali z mestnim omrežjem. Sledilo je povojno obdobje, za katerega je bila značilna hitra rast prebivalstva in industrializacija. Kljub temu da so bili leta 1965 v Vitanju zajeti dodatni vodni viri, v Medlogu pa zgrajeni dodatni vodnjaki, je vode zaradi potratne industrije še vedno primanjkovalo. Zato je bil leta 1970 izdelan idejni projekt vodovoda Celje, na podlagi katerega so bili izgrajeni vsi večji cevovodi v mestu.

II. Vodovod danes

V stotih letih se je cevovod od Vitanja do Celja razvejal v 700 kilometrov dolgo omrežje z več kot 12.000 vodovodnimi priključki in s 170 vodooskrbnimi objekti na območju štirih občin. Zaposleni na Vodovod-kanalizaciji poleg 24-urne nemotene oskrbe z zdravo pitno vodo v Celju, Vojniku, Štorah in na Dobrni skrbimo tudi za vlaganja v varovanje okolja. Ravno na tem področju je bilo v zadnjih letih veliko narejeno. Da bi naravi vrnili vodo enako, kot smo ji jo vzeli, so občine zgradile čistilne naprave za odpadno vodo in tako poskrbele, da se je krogotok vode sklenil. S takim pristopom vračamo naravi čisto vodo in zagotavljamo, da bo na vseh vodnih virih in zajetjih ostala čista tudi za vse prihodnje generacije.

